

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра психології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

для підготовки фахівців, що навчаються
на другому (магістерському) рівні вищої освіти
за напрямом підготовки **262 «Правоохоронна діяльність»**

Чернігів

Анотація

Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми курсанти, студенти повинні:

знати :

- предмет, об'єкт та принципи психології ОРД;
- структуру психології ОРД;
- психологію суб'єктів ОРД;
- психологію об'єктів ОРД;
- психологію заходів ОРД;
- характеристику особистості як об'єкта психологічної взаємодії в ОРД;
- психологічні особливості контактної взаємодії в ОРД;
- чинники і детермінанти управління інформаційною комунікацією в ОРД;
- психологічні особливості маскуванню намірів та інтересу в професійному спілкуванні працівників оперативних підрозділів;
- конфлікти у злочинному середовищі.

вміти :

- вільно використовувати термінологічний апарат психології ОРД;
- використовувати у практичній діяльності діагностичні методи психології ОРД;
- використовувати у практичній діяльності методи психологічного впливу в ОРД;
- добирати адекватні методи та психодіагностичні методики вивчення особливостей особистості суб'єктів та об'єктів ОРД;
- керувати інформаційною комунікацією в ОРД;
- маскувати інтерес та наміри в професійному спілкуванні ОРД;
- використовувати відомості про конфлікти у злочинному середовищі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні закономірності поведінки та механізми діяльності особистості в оперативно-розшуковій взаємодії.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Психологія оперативно-розшукової діяльності» є висвітлення психологічних закономірностей поведінки та механізмів діяльності особистості в оперативно-розшуковій взаємодії.

Міждисциплінарні зв'язки:

Зміст дисципліни «Психологія оперативно-розшукової діяльності» тематично пов'язаний з наступними дисциплінами: «Юридична психологія», «Психологія конфліктів», «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Соціальна психологія», «Оперативно-розшукова діяльність», «Кримінально-виконавче право» та ін.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
	За напрямом підготовки 262 «Правоохоронна діяльність»	За вибором	
Кількість кредитів - 4		Рік підготовки:	
Кількість розділів – 2		1-й	-
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		1-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи курсанта (студента) – 2 год.	Освітньо- кваліфікаційний рівень: «магістр»	16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16/8 год.	-
		Самостійна робота	
		80 год.	-
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36 : 24

для заочної форми навчання – 10 : 50

2. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади психології ОРД

Тема 1. Психологія ОРД як навчальна дисципліна

Загальнотеоретичне уявлення поняття й сутності психології ОРД. Предмет та об'єкт психології ОРД. Принципи психології ОРД. Проблематика психології ОРД. Напрями здійснення ОРД: діагностування, оцінка, формування та підвищення рівня професійно-психологічної готовності кандидатів та діючого складу оперативних підрозділів ДПтСУ до успішного виконання завдань ОРД; розпізнавання та використання в процесі здійснення ОРД закономірностей психології її об'єктів; виявлення, пізнання та врахування при проведенні ОРД психологічних чинників й особливостей, що є органічною частиною окремих оперативно-розшукових заходів, тобто прийняття до уваги потенційної психологічної насиченості останніх. Методи психології ОРД. Класифікація методів психології ОРД. Суть методу навіювання. Характеристика методу примусу. Особливості застосування методу заборони. Вимоги щодо здійснення заходів ОРД. Класифікація заходів здійснення ОРД.

Тема 2. Структура психології ОРД

Структура психології ОРД як предметної діяльності та характеристика структурних елементів. Психологічна структура особистості оперативного працівника. Напрями дослідження особистості суб'єктів ОРД. Стресогенні чинники психоемоційної напруженості професійної діяльності оперативного працівника. Фактори негативного впливу на персонал ОРД. генетичні детермінанти індивідуальних відмінностей. Біологічні засади природи індивідуальності. Еволюційна точка зору щодо виникнення індивідуальності. Соціальні умови як фактор індивідуального розвитку особистості: вплив сімейного середовища, суспільства, соціокультурного контексту життя людини. Генотип-середовищні співвідношення в індивідуальному розвитку.

Уявлення про об'єкти ОРД. Особливості особистості об'єктів ОРД. Психологічне вивчення та діагностування особливостей особистості, які є об'єктами ОРД. Психологія заходів ОРД. Розкрито мету, завдання, закономірності, принципи ОРД, функціональну структуру впливу, механізм впливу. Характеристика головних організаційно-функціональних компонентів психології ОРД: гносеологічного, конструктивного, організаційного, проектувального і комунікативного. Основні напрями розвитку психології ОРД.

Тема 3. Психологія суб'єктів ОРД

Загальнотеоретична структура особистості працівника оперативного підрозділу ДПтСУ. Психічні процеси, стани та властивості оперативного працівника. Функції оперативного працівника. Основні вимоги до професійно-психологічної характеристики суб'єктів ОРД, у тому числі: за комунікативними якостями; інтелектуальними властивостями; пізнавальними здібностями; увагою та спостережливістю; вольовими властивостями; емоційними властивостями; психодинамічними та психомоторними властивостями. Роль і місце професійної мотивації в психології суб'єктів ОРД. Негативні психологічні властивості та їх місце в професійно-психологічному портреті суб'єкта ОРД. Психодіагностика суб'єктів ОРД.

Тема 4. Психологія об'єктів ОРД

Основні особистісні компоненти психологічної структури злочинця як об'єкта ОРД, їх місце та роль в оперативно-розшуковій діяльності: соціально-демографічні властивості; соціально-психологічні властивості; психофізіологічні властивості; вольова, емоційна, інтелектуальна сфери особистості.

Закономірності суб'єктивного (внутрішнього) прояву особистісних складових об'єкта ОРД у формуванні й розвитку злочинної діяльності: потреби, цілі й мотиви у структурі злочинної діяльності; роль зазначених психологічних чинників у визначенні стратегії й тактики злочинної діяльності, а також у виборі способів і засобів її здійснення.

Дійові стадії злочинної діяльності. Психологічний вплив злочинної діяльності на особистість злочинців і специфічні особливості їхньої поведінки після вчинення злочинів.

Психологічні фактори в структурі злочинних груп як об'єктів ОРД. Організаційно-психологічна структура організованих злочинних груп і злочинних організацій. Психологічна структура особистості учасника організованого злочинного об'єднання. Вивчення особистості злочинців.

Тема 5. Психологія заходів ОРД

Правова, предметно-дійова та психологічна сутність заходів ОРД. Співвідношення понять «захід ОРД», «засіб ОРД», «метод ОРД».

Класифікація заходів ОРД й типові психологічні вимоги щодо їх здійснення, виходячи з основних функціональних критеріїв цієї класифікації. Психологічна оцінка принципів ОРД у сучасних умовах боротьби зі злочинністю.

Специфічні психологічні вимоги щодо проведення негласних заходів ОРД. Специфічні психологічні вимоги щодо проведення дискретних заходів ОРД. Психологічні вимоги щодо проведення заходів ОРД із використанням оперативно-технічних засобів. Специфічні психологічні вимоги щодо здійснення окремих заходів ОРД.

Поняття й психологічна сутність легенди (Е.О. Дідоренко), її місце й роль у здійсненні впровадження негласного працівника у злочинну групу: організаційно-психологічна структура легенди впровадження; інформаційна модель; модель рольової поведінки (перевтілення); організаційно-тактична модель легенди.

Психологічні вимоги щодо створення з метою конспірації підприємств, організацій, використання документів, які зашифровують особу або відомчу належність працівників, приміщень і транспортних засобів оперативних підрозділів. Психологічні вимоги щодо використання за згодою адміністрації та осіб службових приміщень, транспортних засобів, іншого майна підприємств, установ, організацій, житла, інших приміщень, транспортних засобів, майна тощо.

Розділ 2. Комунікативні процеси в ОРД

Тема 6. Характеристика особистості як об'єкта психологічної взаємодії в ОРД

Форми реалізації оперативних завдань негласними працівниками: ініціативно, коли оперативному працівнику повідомляється тільки та інформація, що вважається важливою; напівініціативно, коли виконуються доручені завдання, але при цьому вони не відмовляються від інших можливостей, що виникають; у строгій відповідності з інструкціями, без найменших спроб виходити за встановлені межі.

Особливості психологічної взаємодії осіб з оперативними підрозділами: негласна діяльність об'єктів психологічної взаємодії за своєю суттю є таємною, конспіративною; оперативні завдання у більшості випадків виконуються особами поодиночі, самостійно; на відміну від видів діяльності з постійним рівнем інтенсивності, негласна діяльність має циклічний характер зі значною інтенсивністю при підготовці та проведенні конкретних оперативних операцій; функціональний розподіл за видами діяльності - кожен конфідент зазвичай виконує один із чітко визначених обов'язків, що вимагає від нього як загальних для всіх категорій якостей, так і специфічних, обумовлених конкретним видом виконуваної роботи; психологічні особливості негласної діяльності об'єктів психологічної взаємодії зумовлюються також соціальними умовами праці та її режимом.

Психологічна характеристика специфічних психічних станів осіб, що залучаються до виконання завдань ОРД. Особливості мотиваційної сфери осіб, що залучаються до виконання завдань ОРД.

Тема 7. Психологічні особливості контактної взаємодії в ОРД

Сутність та значення психологічного контакту в особистісній взаємодії. Психологічні бар'єри в ході спілкування в ОРД: вікові, статеві, психофізіологічні, інтелектуальні, ідеологічні, статусно-рольові, ін.

Модель професійного спілкування оперативного працівника з об'єктами професійного інтересу: підготовчий етап (постановка мети спілкування; моделювання сценарію майбутнього спілкування; планування майбутнього контакту; підготовка до майбутнього контакту), початок професійного спілкування (орієнтування в ситуації спілкування; залучення уваги об'єкта до себе або до предмету спілкування; формування інтересу об'єкта до предмета спілкування або до себе; створення в об'єкта бажання до контактної взаємодії; оперативне знайомство; створення вигідних психологічних умов для спілкування), завоювання оперативного значимих позицій у професійному спілкуванні: (завоювання довіри; нейтралізація психологічних бар'єрів; управління спілкуванням; спроба встановлення психологічного контакту з об'єктом; конкретизація рольових очікувань, домінуючих мотивів, інтересів в об'єкта; аналіз і рефлексивний прогноз ситуації та позицій об'єкта), фіксація й закріплення досягнутих позитивних результатів (свідоме фіксування суб'єктом довірчої зони спілкування; спроба оперативного співробітника «увійти» у довіру до об'єкта; досягнення основної або допоміжної мети спілкування з урахуванням рольових очікувань, домінуючих мотивів об'єкта; контроль і корекція результатів спілкування; закінчення спілкування), самоаналіз результатів (аналіз спілкування; прогноз подальших перспектив взаємодії з об'єктом спілкування).

Характеристика та особливості етапів розвитку психологічного контакту: підготовка

(збирання первинної інформації), формування першого враження, початок розмови (оволодіння інтересом співрозмовника), встановлення довірчих відносин, реалізація мети зустрічі, вихід із контакту (залежно від мети попереднього етапу), підведення підсумків.

Тема 8. Конфлікти у злочинному середовищі та їх роль в ОРД

Поняття «конфлікт». Різновиди конфліктів за первісною психологічною природою: когнітивні, мотиваційні та рольові конфлікти.

Структура конфліктів у злочинному середовищі: протистояння двох психологічних начал; наявність суб'єктів як носіїв конфліктних суперечностей; активна протидія протилежних сторін; розв'язання конфліктів.

Сутність пізнавального, емоційного, вольового компонентів конфлікту в злочинному середовищі.

Поняття, сутність й особливості виникнення, перебігу та розв'язання:

- внутрішньоособистісного конфлікту в злочинному середовищі;
- міжособистісного конфлікту в злочинному середовищі;
- внутрішньогрупового конфлікту в злочинному середовищі;
- міжгрупового конфлікту в злочинному середовищі.

Особливості виникнення, перебігу та розв'язання конфліктів в організованих злочинних групах і злочинних організаціях.

Лідери й конфлікти в організованих злочинних групах і злочинних організаціях.

Оперативно-тактичне використання відомостей про конфлікти, які відбуваються у злочинному середовищі.

3. Структура навчальної дисципліни

№ тем и	Назви розділів і тем	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
			Л	СЗ	ПЗ	СР		Л	СЗ	ПЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Розділ 1. Теоретико-методологічні засади психології ОРД.										
1.	Психологія ОРД як навчальна дисципліна.	14	2	2	-	10					
2.	Структура психології ОРД.	14	2	2	-	10					
3.	Психологія суб'єктів ОРД.	16	2	2	2	10					
4.	Психологія об'єктів ОРД.	14	2	2	-	10					
5.	Психологія заходів ОРД.	14	2	2	-	10					
	Розділ 2. Комунікативні процеси в ОРД.										
6.	Характеристика особистості як об'єкта психологічної взаємодії в ОРД.	16	2	2	2	10					

7.	Психологічні особливості контактної взаємодії в ОРД.	16	2	2	2	10					
8.	Конфлікти у злочинному середовищі та їх роль в ОРД.	16	2	2	2	10					
	Усього годин	120	16	16	8	80					

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологія ОРД як навчальна дисципліна.	2
2.	Структура психології ОРД.	2
3.	Психологія суб'єктів ОРД.	2
4.	Психологія об'єктів ОРД.	2
5.	Психологія заходів ОРД.	2
6.	Характеристика особистості як об'єкта психологічної взаємодії в ОРД.	2
7.	Психологічні особливості контактної взаємодії в ОРД.	2
8.	Конфлікти у злочинному середовищі та їх роль в ОРД.	2
	Разом	16

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологія суб'єктів ОРД.	2
2.	Характеристика особистості як об'єкта психологічної взаємодії в ОРД.	2
7.	Психологічні особливості контактної взаємодії в ОРД.	2
8.	Конфлікти у злочинному середовищі та їх роль в ОРД.	2
	Разом	8

6. Завдання на самостійну роботу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологія ОРД як навчальна дисципліна.	10
2.	Структура психології ОРД.	10
3.	Психологія суб'єктів ОРД.	10
4.	Психологія об'єктів ОРД.	10
5.	Психологія заходів ОРД.	10
6.	Характеристика особистості як об'єкта психологічної взаємодії в ОРД.	10
7.	Психологічні особливості контактної взаємодії в ОРД.	10
8.	Конфлікти у злочинному середовищі та їх роль в ОРД.	10
	Разом	80

6. Індивідуальні завдання

Завдання 1. Навести приклад використання переконання як методу психологічного впливу, з метою отримання оперативної значущої інформації від працівника відділення соціально-психологічної служби виправної колонії про співробітника групи по контролю за виконанням судових рішень цієї ж установи.

Завдання 2. Навести приклад використання навіювання як методу психологічного впливу на засудженого, що відбуває покарання у виправній колонії мінімального рівня безпеки з загальними умовами тримання, з метою отримання оперативно значущої інформації про іншого засудженого.

Завдання 3. З метою отримання психологічної характеристики особистості оперативного працівника, начальник установи звернувся до психолога.

Потрібно здійснити психодіагностику, щоб надати психологічну характеристику особистості оперативного працівника:

- обрати показники особистості для дослідження;
- обрати тестові методики;
- обрати час та місце проведення.

Завдання 4. На службу прибув новий оперативний працівник. Керівництво установи просить надати психологічну характеристику особистості працівника, з метою сприяння процесу адаптації. Потрібно здійснити психодіагностику:

- обрати показники особистості для дослідження;
- обрати тестові методики;
- обрати час та місце проведення.

Завдання 5. Потрібно здійснити розвідувальне опитування водія приватного підприємства «Шацьк», з метою отримання інформації про вивезення у нічну зміну кольорових металів. Що необхідно знати оперативному працівнику про опитувану особу ще до початку встановлення контакту?

Завдання 6. Розробити інформаційну модель легенди у конкретній ситуації.

Завдання 7. Розробити програму активізації мотивації у негласного співробітника (чоловік, 30 років, неодружений, мешкає з батьками, працює водієм швидкої допомоги у районній лікарні, по роботі характеризується позитивно, комунікативний, захоплюється подорожами та спортом).

Завдання 8. Відомий російський журналіст Генріх Боровик описав своє знайомство з Ернестом Хемінгуєм. У складі радянської делегації на Кубі Боровик супроводжував члена Політбюро ЦК КПРС А. Мікояна, разом з яким потрапив до американського письменника, котрий тимчасово проживав на цьому острові. Час для зустрічі був дуже обмежений, і розраховувати на особисте знайомство з Хемінгуєм Боровик майже не міг.

Але коли російський гість, побачивши на полиці бібліотеки письменника книгу відомого кінорежисера Романа Кармена, сказав, що останній є його близьким другом, Хемінгуей відгукнувся на це, повідомивши, що Кармен є також і його особистим другом. І Боровик зробив для себе висновок, що психологічний контакт відбувся. Потім він уже як особистий гість Хемінгуея провів із ним декілька днів в океані на риболовлі. Згодом весь світ облетіли репортерські нариси Боровика та зроблені ним рідкісні фотографії (Бараненко Б.І. Психологія оперативно-розшукової діяльності. Загальна частина : навч. посіб. / Б. І. Бараненко; [за ред. Е. О. Дідоренка, Я. Ю. Кондратьєва]. - Луганськ : РВВ ЛАВС, 2003. - 272 с.).

Який був привід для знайомства?

Завдання 9. З метою розкриття злочинів з розкрадання майна підприємства ВАТ "УкрМетал", Вам потрібно познайомитись з технологом підприємства (чоловік, 30 років, розлучений, мешкає з батьками, по роботі характеризується позитивно, інтроверт, замкнутий, курить, грає у шахи).

Встановити психологічний контакт (обрати привід та місце зустрічі).

Завдання 10. З метою розкриття злочинів щодо зловживання службовим становищем директором школи, Вам потрібно познайомитись з вчителем школи (чоловік, 35 років, по роботі характеризується позитивно. Не приховує невдоволеності заробітком. Одружений, має дві дитини. Проживає у гуртожитку. Комунікабельний, холеричний тип темпераменту, захоплюється футболом).

Встановити психологічний контакт (обрати привід та місце зустрічі).

Завдання 11. З метою розкриття злочинів за фактам крадіжок кольорових металів, Вам потрібно познайомитись з заготівельником кольорових металів (чоловік, 32 роки, неодружений, не судимий, проживає з батьками, працює на господаря, тривалий час проводить у поїдках щодо пошуку кольорових металів. Висловлює невдоволення політичною ситуацією у суспільстві. Розвинені комунікативні здібності, холеричний тип темпераменту).

Встановити психологічний контакт (обрати привід та місце зустрічі).

Завдання 12. З метою розкриття злочинів у сфері торгівлі медичними препаратами, Вам необхідно залучити до бесіди фармацевта ТОВ «Медоліс» (чоловік, 45 років, одружений, має двох дітей, поганих звичок не має, по роботі характеризується позитивно. Матеріально забезпечений, має захоплення - теніс. Активний, комунікабельний, холеричний тип темпераменту).

Встановити психологічний контакт (обрати привід та місце зустрічі).

Завдання 13. З метою розкриття злочинів у сфері банківської діяльності, Вам потрібно встановити контакт зі старшим менеджером відділення банку (жінка, 55 років, освіта – вища економічна, заміжня, має сина, що вживає наркотики, заробітна плата задовольняє первинні потреби, шкідливих звичок не має, відвідує салон краси «Каприз». Має достатні інтелектуальні та комунікативні здібності, сангвінічний тип темпераменту, впевнена у собі).

Встановити психологічний контакт (обрати привід та місце зустрічі).

Завдання 14. Під час першого знайомства менеджера із збуту готової продукції з клієнтом (негласним співробітником), останній звернув увагу на високий зріст, велике чоло і жорстке волосся співрозмовника.

Яка сторона спілкування виділена під час першого знайомства?

Завдання 15. Представник товариства «Торчин Продукт» під час зустрічі з директором підприємства виправного центру тримав руки закладені за спину, голова була високо піднята з виставленим підборіддям.

Який психічний стан людини відповідає даній позі тіла?

Завдання 16. Керівник підприємства ВАТ «Золотий Берег» під час зустрічі з представником місцевого телеканалу часто змінював позу, метушився.

Який психічний стан людини відповідає даній позі тіла?

Завдання 17. Розробити алгоритм вирішення внутрішньоособистісного конфлікту у злочинному середовищі.

Завдання 18. Розробити алгоритм вирішення міжособистісного конфлікту у злочинному середовищі.

Завдання 19. Розробити алгоритм вирішення внутрішньогрупового конфлікту у злочинному середовищі.

Завдання 20. Розробити алгоритм вирішення міжгрупового конфлікту у злочинному середовищі.

7. Методи навчання і контролю

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні методи навчання: пояснення, розповідь, інструктаж щодо виконання самостійної роботи, лекція: інформаційна, проблемна, а також лекція-візуалізація, розгорнута бесіда у формі запитань та відповідей, робота з літературою, виступи з реферативними доповідями;
- наочні методи навчання: мультимедійні презентації;
- індивідуально-дослідна робота.

Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності: дискусія, полеміка, обмін думок, ситуаційні задачі, створення нестандартних ситуацій, ситуаційно-рольові ігри, використання досвіду з практики органів і установ виконання покарань, психодіагностичні дослідження.

Поточний контроль знань магістрів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять з метою одержання інформації про якість засвоєння пройденого

матеріалу. Формами перевірки знань, вмінь та навичок магістрів є: усне та письмове опитування, виконання тестових завдань, самостійна письмова робота.

Порядок оцінювання знань магістрів

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Кількість балів
1	Робота на лекції	1
2	Робота на практичному занятті	до 5
	участь у розв'язуванні ситуаційних задач	3
	відповідь на практичному занятті	2
3	Робота на семінарському занятті	до 6
	відповідь на семінарському занятті	5
	реферативні повідомлення	1
4	Підсумковий контроль	до 10
5	Виконання ІНДЗ	10

Робота на лекції передбачає сприйняття та засвоєння теоретичного курсу, а також фіксацію основних його положень (конспектування). Нарахування балів за роботу на лекціях відбувається шляхом перевірки конспектів лекцій. При тому оцінюється: повнота, охайність і грамотність ведення конспекту лекцій; відтворення лекційних матеріалів під час виконання модульного контролю (тесту). Наявність усіх компонентів роботи на лекціях може бути оцінено за весь курс до 8 балів. За недостатньо повне відображення лекційного матеріалу у конспекті, систематичні пропуски лекційних занять, магістру за даний вид навчальної роботи, бали нараховуються лише в частині законспектованих лекцій.

Відповідь на семінарському занятті оцінюється за наступними критеріями:

6 балів – магістр у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

4 бали – магістр володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1 бал – магістр загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

0 бал – магістр за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; слухач (студент) із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.

Доповнення на семінарському занятті передбачає стислий виступ (повідомлення) у розвиток положень, висловлених доповідачем. Доповнення не повинно повторювати аргументацію та фактичний матеріал доповідача. Цінність доповнення пролягає у вмінні привернути увагу до тих аспектів обговорюваного питання, що не знайшли свого висвітлення у виступі доповідача. При оцінюванні доповнень слухачів (студентів) їх кількість не має значення.

Оцінюється доповнення за такими критеріями: значне (суттєве, змістовне) – до 0,5 балів (прирівнюється до відповіді, до 1 балу, якщо воно повністю розкриває навчальне питання, яке не було висвітлено у попередній відповіді); незначне (поверхове) – до 0,1 бала.

Реферат оцінюється за наступними критеріями: відповідна форма, грамотність,

охайність, науковість, достатня кількість використаної літератури (5 джерел). За наявності всіх компонентів реферат отримує 1 бал; обмежена кількість використаної літератури (менше 5 джерел) – 0,5 бала; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення обраної теми, суттєві помилки – 0 балів.

8. Засоби діагностики якості навчання (перелік питань для підготовки до заліку/екзамену)

Складання заліку. У випадку, якщо магістр впродовж семестру набрав від 35 до 59 балів, він повинен скласти залік з метою підвищення свого рейтингу, але не більше ніж на 25 балів.

Магістри, які впродовж семестру набрали менше 35 балів до складання заліку не допускаються і залишаються на повторний курс.

9. Розподіл отриманих курсантами (студентами, слухачами) балів:

Поточне тестування та самостійна робота								Реферат	Сума
Розділ 1					Розділ 2			10	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	10	10	10	10	10		
Підсумковий контроль-10									

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

10.

Критерії оцінки знань

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Курсант (студент) виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	Курсант (студент) вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи та задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C		Курсант (студент) вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
64-73	D	задовільно	Курсант (студент) відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E		Курсант (студент) володіє навчальним матеріалом			

			на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Курсант (студент) володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	незараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Курсант (студент) володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

Правила курсу та політика академічної доброчесності

Запізнення на лекцію не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття слухача (студента), що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтесь дисципліни під час освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Політика виправдання через відсутність: виправдовувати відсутності або запізнення тільки в разі невідкладної медичної допомоги, виснажливої хвороби, сімейної ситуації або участі в санкціонованих заходах Академії. Мені потрібна документація або альтернативна форма перевірки. Слухач має виправдати відсутність. Я буду вважати, що пропуск є без поважної причини, допоки не буде представлено доказ зворотного. Визначення «виправдано» виноситься на розсуд викладача.

Заборонено здавати індивідуальні роботи із запізненням. Ви несете відповідальність за те, щоб ваша робота була завершена і готова здатися до кінця заняття в день її виконання.

Прослуховуючи цей курс, Ви погоджуєтесь дотримуватися положень принципів академічної доброчесності й усвідомлюєте усю відповідальність за плагіат (привласнення авторства на чужий твір, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора). Плагіат особливо огидний і призведе до негайної негативної оцінки дисципліни. Для кращого розуміння, що є плагіатом рекомендуємо ознайомитися з матеріалом http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Methodichka-plagiat.pdf

Під час екзамену не повинно бути жодних розмов або спілкування. Будь-яка розмова або користування електронним пристроєм буде інтерпретуватися як шахрайство і призведе до незадовільної оцінки за екзамен чи тест. Обмін інформацією з іншими особами в аудиторії під час тестування або екзамену, є академічною нечесністю, і всі залучені сторони будуть покарані. Хоча робота в групах над відповідними документами або домашніми завданнями не заборонена, робота, яку виконує слухач, повинна бути продуктом цього слухача і демонструвати його унікальний внесок. Видавати чужу роботу за свою – форма академічної недоброчесності.

Аудиторний етикет: під час занять зовнішній світ перестає існувати. Використання мобільних телефонів, комп'ютерів або інших пристроїв зв'язку під час лекції категорично забороняється адже є проявом неповаги до викладача і аудиторії. Користування гаджетами для доступу до мережі Інтернет припустиме лише під час семінарських/практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача. Якщо ви не хочете

бути в аудиторії, залишайтеся вдома, якщо ви приходите, я очікую вашої повної уваги та максимальної включеності у навчання.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бараненко Б. І. Психологія оперативно-розшукової діяльності. Загальна частина : навч. посіб. Луганськ : РВВ ЛАВС, 2003. 272 с.
2. Використання психологічних знань в ОРД. Одеса : ОІВС, 2001. 308 с.
3. Основы оперативно-розыскной деятельности : ученик. СПб. : Лань, 1999. 704 с.
4. Практикум по дифференциальной психодиагностике профессиональной пригодности. М. : ПЕР СЭ, 2003. 768 с.
5. Практическая психодиагностика : методики и тесты. Самара : БАХТАХ-М, 2000. 672 с.
6. Профессиональная психология : учеб. Пособие. Луганск : РИО ЛИВД, 1996. 364 с.
7. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників міліції (у двох частинах). Частина I : Професійно-психологічна підготовка працівників оперативних підрозділів : навч.-метод. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ України, 2003. 124 с.
8. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників кримінальної міліції. Частина VI : Психологічна підтримка оперативно-службової діяльності кримінальної міліції: навч. -метод. посіб. за заг. ред. Є. М. Моїсєєва. Київ : Київськ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. 192 с.
9. Психологія довірчих відносин в оперативно-розшуковій діяльності : навч. посіб. Київ : НАВСУ, 1997. 108 с.
10. Психологія оперативно-розшукової діяльності: навч. Посібник. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. 296 с.
11. Степанов О. М. Основы психологии і педагогіки : Київ : Академвидав, 2006. 520 с.
12. Столяренко Л. Д. Основы психологи. Ростов н/Д : Феникс, 2006. 672 с.
13. Филонов Л. Б. Психологические основы изучения личности обвиняемого. Москва: Акад. МВД СССР, 1983. 80 с.
14. Черепанов В. А. Психологические вопросы оперативно-розыскной деятельности : учеб. Пособие. Москва : ВНИИ МВД СССР, 1981. 62 с.
15. Чуфаровский Ю. В. Психология оперативно-розыскной и следственной деятельности : учеб. Пособие. Москва : Проспект, 2010. 208 с.
16. Юридична психологія : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. і фак. Київ : Ін Юре, 1999. 352 с.
17. Юридична психологія : підруч. за заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсєєва. Київ : Вид-во КНУ, 2007. 360 с.

Допоміжна

18. Андросюк В. Г. Які якості вимагаються від працівника міліції : методологічні засади розробки професіограм та кваліфікаційних характеристик. Науковий вісн. Укр. акад. внутр. справ. 1996. Вип. № 1. С. 105–116.

19. Бараненко Б. І. Проблеми теорії і практики ОРД та підвищення її ефективності в сучасних умовах боротьби зі злочинністю. Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. 2000. Вип. № 4. С. 21–26.
20. Кондратьєв Я. Ю. Психологічне забезпечення діяльності оперативних підрозділів МВС України. Київ : НАВСУ, 1999. 216 с.
21. Охріменко І. М. Вивідувальна діяльність працівників оперативних підрозділів ОВС – вивірений шлях подолання інформаційної потреби. Становлення особистості професіонала : перспективи й розвиток : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 19 лют. 2010 року). - Одеса : Одес. держ. ун-т внутр. справ, 2010. С. 280– 281.
22. Охріменко І. М. Вивідування професійно-значущої інформації (у контексті психології оперативно-розшукової діяльності). Міжнародна поліцейська енциклопедія : у 10 т. відп. редактори: В. В. Коваленко, Є. М. Моїсєєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. К. : Атіка, 2010. Т. VI. Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції). С. 101.
23. Охріменко І. М. Використання психологічних технологій контактної взаємодії як запорука успішності вивідувальної діяльності працівників оперативних підрозділів ОВС. Вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2010. Вип. № 4. С. 113–120.
24. Охріменко І. М. Використання спеціальних психологічних знань в процесі розкриття злочинів. Митна справа. 2009. Вип. № 6. Ч. 2. С. 11–17.